

Erivajadustega laps - perede kogemused ja ootused

Anneli Habicht

Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht

Eesti Linnade ja Valdade Päevad

Tallinn, august 2021

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

Mis on Eesti Puuetega Inimeste Koda?

1993 a. loodud puuetega inimeste organisatsioonide katusorganisatsioon 48 liikmesorganisatsiooniga:

16 maakondlikku koda ja 32 puude- või kroonilise haiguse üle-Eestilist organisatsiooni, sh erivajadustega laste vanemate organisatsioonid.

EPIKoja peamised tegevused

- Osalemine poliitikakujunduse protsessis
- Arendustegevused EPIKoja liikmetele ja koolitused koostööpartneritele
- Valdkondliku info kommunikeerimine puuetega inimestele ja kroonilistele haigetele
- Koostööpartnerite nõustamine ja ekspertarvamused
- Puudega inimeste tasuta nõustamine
- Rahvusvaheline koostöö

Mida tähendab erivajadustega lapse vanema roll?

Tegemist on kriisiga inimese elus ja kriis pole kunagi oodatud.

Lapse erivajaduse ilmnemine toob tavaliselt kaasa:

- soovi „tappa sõnumitoojat“
- teadmatus, hirmu, abituse, mille osaks on sageli ka lapse erivajaduse eitamine ehk „pea peitmine liiva alla“
- süü- ja läbikukkumistunde
- ebareaalsed ootused lapsele, iseendale vanemana, aga ka sotsiaal- ja haridussüsteemile
- vajaduse praktilise ja päriselt abistava info järele reaalajas

Miks on erivajadustega lapse vanema roll keeruline?

- Vanemal ei ole häid valikuid
- Vanemal ei pruugi piisata ressursse kriisiga toimetulekuks – teadmisi, oskusi, aega, tervist, raha
- Vanem ei pruugi osata või tahta abi küsida
- Vanemal võib puududa tugivõrgustik
- Vanem võib juba olla kogunud tõrjumist ja hellaks tehtud
- Vanemal on raske võtta omaks, et isegi kui pere saab abi, ei võta see lapselt erivajadust ära

Mida ootab erivajadustega lapse vanem riigilt sh KOVilt?

- Ladusat asjaajamist – nn ühe ukse süsteemi
- Lapsega tegelevate eri osapoolte ja tasandite omavahelist koostööd (nt SKA ja Rajaleidja; reha-, abivahendite ja tervishoiusüsteem; KOV sotsiaal- ja haridusvaldkond)
- Andmete ristkasutust – SKAIS, STAR, EHIS, E-Tervis
- Abistamist vastavalt abivajadusele
- Võrdset kohtlemist olenemata elukohast
- Praktilist ja päriselt abistavat infot reaalajas

Mida ootab erivajadustega lapse vanem teenuseosutajalt (nt lasteaed, kool, hoolekandeesutus, reha-asutus, perearst) ?

- Kõike seda, mida ootab ka erivajadusteta lapse vanem
- Mõistmist, moraalselt tuge, kannatlikkust
- Delikaatsust, toetavat personaalset nõustamist
- Lapsega asutuses tegelevate eri osapoolte (nt õpetaja, tugispetsialist, terapeut, asutuse juht jne) omavahelist koostööd
- Erivajadusteta laste ja nende vanemate hoiakute kujundamist
- Praktilist ja päriselt abistavat infot reaalses maailmas

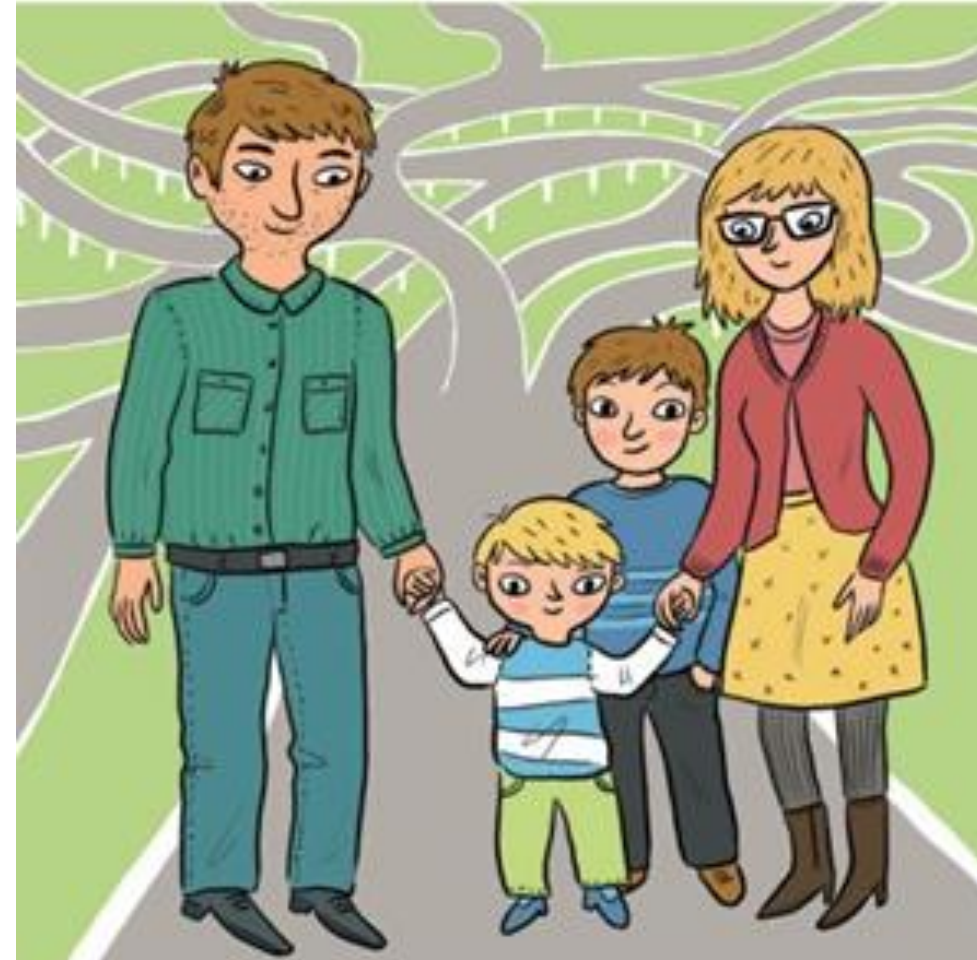
EPIKojalt abiks vanemale: Käsiraamat lapse elukaare kontekstis

Eesti ja vene keeles, täiendatud kordustrukk 2019

- Vanema psüühiline toimetulek
- Puude määramine lapseas
- Riigi teenused ja toetused: sots- reha, taastusravi, abivahendid.
- KOV teenused ja toetused: lapsehoiu- ja tugiisiku teenus jne.
- Alus- ja põhiharidus
- Töövõime hindamine
- Töölane rehabilitatsioon
- Puude hindamine täiskasvanueas
- Kesk-, kutse- ja kõrgharidus
- Erihoolekande teenused
- Eestkoste seadmine

+ Vanemate kogemuslood

TEEKOND ERILISE LAPSE KÕRVAL

Käsiraamat puudega ja erivajadustega
laste ning noorte lähedastele

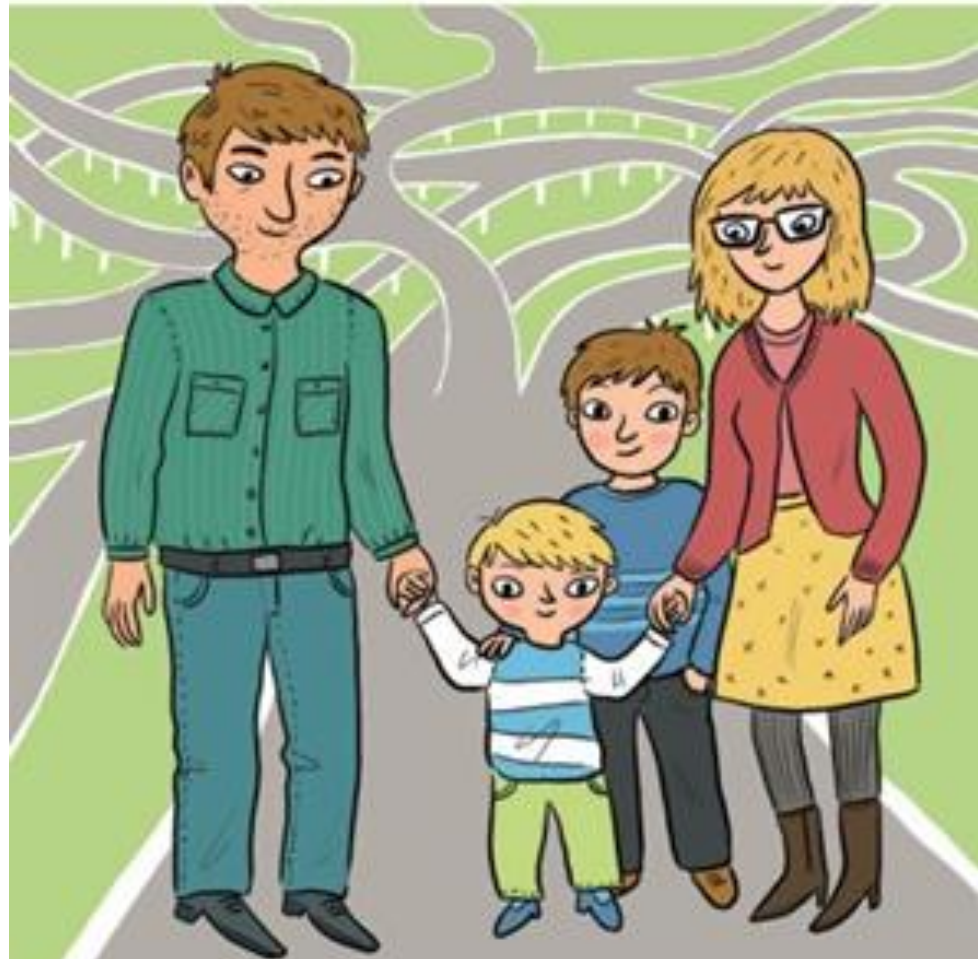

Kust raamatut saab?

Käsiraamatu e-versioon
eesti ja vene keeles:

<https://epikoda.ee/mida-me-teeme/trukised>

TEEKOND ERILISE LAPSE KÕRVAL

Käsiraamat puudega ja erivajadustega
laste ning noorte lähedastele

Lisainfo:

Eesti Puuetega Inimeste Koda

E-post: epikoda@epikoda.ee

Tel: 661 6614, 661 6629

www.epikoda.ee

Facebook: Eesti Puuetega Inimeste Koda

TÄNAN!

anneli.habicht@epikoda.ee

56880320